

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«КОНТРОЛІНГ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*

Код та найменування спеціальності *073 «Менеджмент»*

Освітньо-професійна програма *Менеджмент*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні
Методичної Ради зі спеціальності *073 Менеджмент*
«02» вересня 2024р. протокол № 1

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 22-07/2024-25

Кафедра: [Менеджменту і логістики](#)
Викладач: **Седікова Ірина Олександрівна,**
завідувачка кафедри менеджменту і
логістики, д.е.н., професор
Контакти: Irina-Sedikova@ukr.net,
м. т.0935227868

[Профайл викладача](#)

Кафедра: [Менеджменту і логістики](#)
Викладач: **Відоменко Ірина Олександрівна,**
к.е.н., доцент
Контакти: via.onaft@gmail.com
м. т. 0505130075

[Профайл викладача](#)

1. Загальна інформація

Навчальна дисципліна викладається на третьому курсі у п'ятому семестрі

Кількість: кредитів - 4, годин – 120

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	40	20	20
заочна	40	10	10
Самостійна робота, годин	Денна – 80		Заочна – 100

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «Контролінг» є обов'язковою складовою навчального плану. Вивчення освітнього компоненту сприяє формуванню здобувачем таких елементів знань та умінь: суть, функції та види контролінгу; моделі функціонування центрів витрат, прибутку, виручки, інвестицій; варіанти впровадження служби контролінгу на підприємстві; критерії оцінки інвестиційних проектів в контролінгу; фактори, що впливають на прийняття управлінських

рішень; економічно обґрунтувати доцільність прийняття управлінського рішення; розробляти заходи, що спрямовані на підвищення ефективності роботи підприємства.

Вивчається освітній компонент після ОК «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Теорія та практика прийняття управлінських рішень».

3. Мета освітнього компоненту

Метою освітнього компоненту є формування у майбутніх менеджерів системних знань з концептуальних основ управління сучасним підприємством на основі інтегрування, координування та спрямування діяльності різних служб та підрозділів підприємств на досягнення поточних і оперативних цілей підприємства.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Контролінг» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 073 "Менеджмент"](#) та [Освітньо-професійній програмі Менеджмент](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності

3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Здатність визначати та описувати характеристики організації
2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через функції менеджменту.
7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- 16*. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів на підприємствах у відповідності до вимог зовнішнього середовища.
- 17*. Здатність забезпечити безперебійну роботу підприємства, зростання продуктивності праці та виробництво якісної продукції, яка гарантує безпеку кінцевого споживача.

Програмні результати навчання

4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

18*. Встановлювати зв'язки між елементами системи управління та виявляти можливості розвитку підприємств у відповідності до вимог зовнішнього середовища.

19*. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємств у відповідності до вимог зовнішнього середовища.

5. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

5.1. Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1 Основи контролінгу та бюджетування			
1	Концептуальні основи контролінгу	2	2
2	Методологічні основи бюджетування	2	2
3	Методичний інструментарій контролінгу	2	2
4	Маркетингова програма	2	2
5	План з праці	2	2
6	План з собівартості	2	2
7	Фінансовий план	2	2
8	Класифікація та поведінка витрат. Системи і методи калькулювання витрат	2	2
9	Контролінг інвестиційних проєктів	2	2
10	Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві	2	2
Разом за ОК:		20	20

5.2. Перелік практичних/лабораторних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Концептуальні основи контролінгу	2	2
2	Методологічні основи бюджетування	2	2
3	Методичний інструментарій контролінгу	2	2
4	Маркетингова програма	2	2
5	План з праці	2	2
6	План з собівартості	2	2
7	Фінансовий план	2	2
8	Класифікація та поведінка витрат. Системи і методи калькулювання витрат	2	2
9	Контролінг інвестиційних проєктів	2	2
10	Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві	2	2
Всього за ОК:		20	20

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Опрацювання окремих тем освітнього компоненту, які не виносяться на лекції	40	40
2	Написання реферату Тема1. Критерії прийняття управлінських рішень у контролінгу. Тема 2. Метод поділу витрат на постійну та змінну частини - метод аналізу рахунків. Тема 3. Метод поділу витрат на постійну та змінну частини - графічний методи.	30	30
303	Підготовка презентації до виступу з доповіддю	10	10
Всього за ОК:		80	80

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *модульні контрольні роботи;*
- *виконання і захист практичних робіт;*
- *усне опитування;*
- *тощо*

Підсумковий контроль ОК – *екзамен.*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Основи контролінгу та бюджетування		
Лекційний курс *	-	-
Практичні роботи*	20	20
Самостійна робота*	20	20
Тестування за темами*	-	-
Модульна контрольна робота	30	30
Всього за змістовний модуль 1	70	70
Екзамен	30	30
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Критерії оцінювання до модульної контрольної роботи

№ з\п	Вид роботи	Максимальний бал	Пояснення до нарахування балів
1	Відповіді на теоретичні питання (2 питання)	5	За надану повну обґрунтовану відповідь на два питання (максимальний бал – 2,5 бали за кожну відповідь)
2	Розв'язання задачі	25	Максимальний бал нараховується за умов, що завдання виконано повністю, Відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином.
	Разом	30	

Критерії оцінювання відповідей на теоретичні питання

Розподіл балів за відповіді на одне теоретичне питання	Критерії оцінювання відповідей
2,3-2,5	за умови, якщо здобувач показав глибокі знання, чітко, грамотно, логічно і послідовно його викладає; вільно оперує термінологією, знайомий із законодавчими та нормативними документами, вміє аналізувати ситуацію та має альтернативні погляди на викладений матеріал.
1,5-2,2	за умови, якщо здобувач має тверді знання, грамотно і по суті викладає відповіді на поставленні питання, не допускає грубих помилок при відповіді на них, але не повністю розкриває зміст.
2,1-1,4	за умови, якщо здобувач знає теоретичний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не надає належної оцінки процесів та явищ, не чітко формулює категорії та допускає незначні помилки при відповідях.
1,3-0	за умови, якщо здобувач при відповіді допускає суттєві помилки, матеріал викладає не послідовно, з припущенням неточностей у формулюваннях та відсутності термінології.

Критерії оцінювання результатів виконання розрахункової задачі

Розподіл балів за розв'язання розрахункової задачі	Результати розв'язання розрахункової задачі
25	Студент самостійно розв'язує стандартні, комбіновані й нестандартні проблеми задачі, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати. Відповідь базується на рівні творчого мислення. Визначає суттєві елементи, які повинні враховуватися при аналізі завдання. Студент виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу, демонструє вміння логічно мислити, робити логічні висновки. Завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, аргументовано і оформлено належним чином.
20	Студент самостійно розв'язує типові елементи задачі (або за визначеним алгоритмом), може самостійно скласти розрахункову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. Студент виявив знання навчально-програмного матеріалу вище середнього рівня з декількома незначними помилками, які істотно не впливають на кінцевий результат. Відповідь базується на рівні самостійного мислення.
15	Студент при виконанні завдання виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи. Обрав правильний напрямок дій для розв'язку, але з наявністю несуттєвих помилок в розкритті окремих питань та поверховому обґрунтуванні висновків. Завдання виконано не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки у розрахунках або оформленні
10	Студент розв'язав найпростіші типові елементи задачі, виявив здатність виконувати основні елементарні операції, але не спроможний самостійно сформулювати проблему і визначити метод її розв'язання, та прийняти управлінське рішення. Завдання виконано не менше ніж на 60 % за умови належного оформлення; Відповідь студента та виконання завдань відповідають мінімальним вимогам. Студент демонструє здатність впоратися з завданнями, передбаченими програмою, на рівні репродуктивного відтворення
0	Студент відмовився від розв'язання розрахунково-аналітичної задачі

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

1,9 – 2,0 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1,8 – 1,6 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
1,5 – 1,3 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1,2 – 1,0 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-0,5 балів	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (написання реферату)

18-20 балів	Реферат виконане самостійно, не містить плагіату, тема розкрита повністю; логічність та послідовність викладання матеріалу, використання сучасних літературних джерел, статистичних даних тощо. Зроблено презентацію.	відмінно
17-11 балів	В цілому правильно виокремлено основні положення кожного з джерел, але не зроблено їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.	добре
10 - 5 балів	Завдання відпрацьовано частково: тема розкрита не в повному обсязі.	задовільно
0-4 балів	Завдання не виконано.	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;

Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, , тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, реферування, конспектування, підготовка доповідей, розв'язання тестів.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Менеджмент: теорія, практика і мистецтво управління [Текст] : навч. посіб. / І. О. Седікова, Н. М. Корсікова, Є. М. Коренман та ін. ; Одес. нац. технол. ун-т. Одеса, 2024. 452 с. Мова: **Українська** Шифр: **658(075)** Авторський знак: **M50**.
2. Управлінський облік [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко, О. М. Колеснікова, І. М. Лепетан та ін. ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : ЦУЛ, 2020. 370 с. Мова: **Українська** Шифр: **657(075)** Авторський знак: **У67**
3. Відоменко, І. О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни "Контролінг" [Електронний ресурс] : для студентів, які навчаються за спец. 073 "Менеджмент", СВО бакалавр / І. О. Відоменко, Л. Є. Леонова ; Каф. менеджменту та логістики. Одеса : ОНАХТ, 2019. 68 с. Мова: **Українська** Шифр: **657(07)** Авторський знак: **В42**.
4. Дідух С. М. Конспект лекцій з дисципліни "Бюджетування і контролінг" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 051 "Економіка" ступінь вищ. освіти бакалавр, ден. та заоч. форм навчання / С. М. Дідух ; Каф. економіки промисловості. Одеса : ОНТУ, 2023. 57 с. Мова: Українська Шифр: 657(075) Авторський знак: Д44
5. Контролінг в антикризовому вартісно-орієнтованому управлінні діяльністю виробничих підприємств [Текст] = Controlling in anti-crisis value-oriented management of production enterprises : дис. ... д-ра. екон. наук : спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності): О. С. Другова; Одес. нац. технол. ун-т. Одеса, 2024. 390 с. Мова: **Українська** Шифр: **Дис** Авторський знак: **Д76**.

Додаткові:

1. Верховна Рада України <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Міністерство фінансів України <http://www.minfm.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України <https://www.mof.gov.ua/uk/>
4. Газета «Все про бухгалтерський облік» <https://gazeta.vobu.ua/>
5. Газета «Урядовий кур'єр» <http://www.ukurier.gov.ua/>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#).

Викладач ПІДПИСАНО Ірина СЕДІКОВА

Викладач ПІДПИСАНО Ірина ВІДОМЕНКО

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри менеджменту і логістики
Протокол від « 30» вересня 2024 р. № 1

Завідувачка кафедри
менеджменту і логістики ПІДПИСАНО Ірина СЕДІКОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Менеджмент ПІДПИСАНО Наталія КОРСІКОВА